

Mārupes novada pašvaldības dome
SAISTOŠO NOTEIKUMU PROJEKTS
Mārupē

Apstiprināti ar
Mārupes novada pašvaldības domes
2025. gada __.
lēmumu Nr. __ (protokols Nr. __)

Koplietošanas transportlīdzekļu izmantošanas kārtība Mārupes novadā

Izdoti saskaņā ar Ceļu
satiksmes likuma 9. panta
astoto daļu

1. Saistošie noteikumi nosaka koplietošanas elektroskrejriteņu (turpmāk – koplietošanas transportlīdzekļi) izmantošanas prasības, ātruma ierobežojuma zonas un novietošanas aizlieguma zonas Mārupes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā.
2. Mārupes novada pašvaldība publicē koplietošanas transportlīdzekļu ātruma ierobežojuma zonas un novietošanas aizlieguma zonas (turpmāk – karte) Mārupes novada pašvaldības tīmekļvietnē <https://www.marupe.lv>.
3. Koplietošanas transportlīdzekļu ātruma ierobežojuma zonu un novietošanas aizlieguma zonu Mārupes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā izvērtēšanu un apstiprināšanu veic Mārupes novada pašvaldības Attīstības un plānošanas pārvalde.
4. Koplietošanas transportlīdzekļu ātruma ierobežojuma zonu un novietošanas aizlieguma zonu noteikšanai Mārupes novada pašvaldības Attīstības un plānošanas pārvalde izmanto Mārupes novada pašvaldības izpilddirektora apstiprinātus kritērijus, kurus publicē Mārupes novada pašvaldības tīmekļvietnē <https://www.marupe.lv/>.
5. Ātruma ierobežojuma zonā koplietošanas transportlīdzekļa ātrums nedrīkst pārsniegt 20 km stundā.
6. Aizliegts novietot koplietošanas transportlīdzekli novietošanas aizlieguma zonās.
7. Koplietošanas transportlīdzekļu pakalpojumu sniegšanai atļauts izmantot tikai tādus koplietošanas transportlīdzekļus, kuri aprīkoti ar sistēmu, kas regulē ātrumu un novietošanu, pielāgojot to kartē norādītajām koplietošanas transportlīdzekļu ātruma ierobežojuma zonām un novietošanas aizlieguma zonām.
8. Koplietošanas transportlīdzekļu pakalpojumu sniedzējs (operators) nodrošina koplietošanas transportlīdzekļu, kas novietoti stāvēšanai novietošanas aizlieguma zonā, pārvietošanu, bet ne vēlāk kā triju stundu laikā pēc administratīvā akta spēkā stāšanās brīža.

9. Mārupes novada pašvaldības policija kontrolē saistošo noteikumu izpildi.

10. Mārupes novada pašvaldības policija nekavējoties izdod administratīvo aktu par saistošajos noteikumos paredzēto pienākumu uzlikšanu koplietošanas transportlīdzekļu pakalpojumu sniedzējam (operatoram).

11. Koplietošanas transportlīdzekļu pakalpojumu sniedzējs (operators) nodrošina tūlītēju sasniedzamību, bet ne vēlāk kā 3 stundu laikā, saistošajos noteikumos noteikto prasību izpildei.

12. Saistošie noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis"

Domes priekšsēdētājs

A. Ence

Paskaidrojuma raksts

Mārupes novada pašvaldības domes 2025. gada __. _____ saistošajiem
noteikumiem Nr. _____

“Koplietošanas transportlīdzekļu izmantošanas kārtība Mārupes novadā”

1. Mērķi un nepieciešamības pamatojums, tostarp raksturojot iespējamās alternatīvas, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi

Saistošie noteikumi izdoti, pamatojoties uz Ceļu satiksmes likuma 9. panta astoto daļu, ar kuru likumdevējs pašvaldībai piešķīris tiesības noteikt koplietošanas transportlīdzekļu izmantošanas noteikumus, ātruma ierobežojuma zonas un to novietošanas aizlieguma zonas.

Mārupes novada administratīvajā teritorijā, tostarp Mārupē atrodas rekreācijas objekti, izglītības iestādes un citi publiski objekti. Novērojama mazāk aizsargāto ceļu satiksmes dalībnieku intensīva pārvietošanās gan kājām, gan izmantojot mikromobilitātes rīkus.

Koplietošanas transportlīdzekļu popularitāte un izmantošana pēdējā laikā strauji augusi, to lietotāji nereti pārkāpj ceļu satiksmi reglamentējošo normatīvo aktu prasības, kā arī izturas neapdomīgi pret pārvietošanos ar koplietošanas transportlīdzekļiem, īpaši ar elektroskrejriteņiem. Proti, elektroskrejriteņi tiek novietoti vai pat nomesti vietās, kur tie būtiski traucē valsts pārvaldes darbību nodrošināšanu, apdraud un rada neērtības citiem ceļu satiksmes dalībniekiem.

Lai tiktu aizsargātas ceļu satiksmes dalībnieku (gājēji, velosipēdu vadītāji, autovadītāji u. c.) intereses un drošība, citu cilvēku tiesības, kā arī ievērotu sabiedrības intereses un neaizšķērsotu veikalus, dzīvojamo ēkas, iestāžu ieejas, vārtus, lai novērstu negadījumus, tostarp veicinātu koplietošanas transportlīdzekļu vadītāju drošu pārvietošanos, ir nepieciešams izstrādāt koplietošanas elektroskrejriteņu izmantošanas noteikumus, noteikt ātruma ierobežojuma zonas un to novietošanas aizlieguma zonas.

Koplietošanas mehānisko transportlīdzekļu, ceļu satiksmes drošības organizatoriskos un tiesiskos pamatus nosaka Ceļu satiksmes likums un Ministru kabineta 2015. gada 2. jūnija noteikumi Nr. 279 “Ceļu satiksmes noteikumi”. Šobrīd būtiskas problēmas ar šo transportlīdzekļu, izņemot elektroskrejriteņus, izmantošanu nav novērojamas.

Saistošo noteikumu mērķis ir ietvert regulējumu, kas nosaka koplietošanas elektroskrejriteņu operatoriem pienākumu nodrošināt, lai to īpašumā vai valdījumā esošie mikromobilitātes rīki tiktu izmantoti ar cieņu pret citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, nodrošinot drošību to izmantotājiem.

Mērķa īstenošanai ir apzināti objekti, teritorijas, kur ieviešams ātruma ierobežojums, kā arī nosakāmas novietošanas aizlieguma zonas. Šie objekti galvenokārt atrodas Mārupes pilsētas teritorijā, gan arī Jaunmārupes, Piņķu un Babītes ciemos.

Jau šobrīd virknē normatīvo aktu (piemēram, Aizsargjoslu likumā, Valsts drošības iestāžu likumā, Ministru kabineta 2009. gada 10. novembra noteikumos Nr. 1312 “Noteikumi par darbību ierobežojumiem aizsargjoslās ap valsts aizsardzības objektiem”) ir noteiktas teritorijas vai objekti, kuru tuvumā nav atļauts novietot visu veidu transportlīdzekļus.

Turklāt novērojumi liecina, ka koplietošanas elektroskrejriteņi nereti tiek novietoti, dažreiz pat nomesti pie izglītības iestādēm, medicīnas un rekreācijas iestādēm un citur, kur

tie būtiski traucē un apdraud citus ceļu satiksmes dalībniekus. Vērtējot saistošo noteikumu izdošanas leģitīmo mērķi, secināms, ka šāda kārtība ir nepieciešama, lai aizsargātu sabiedrības drošību un intereses, tādējādi nodrošinot, ka koplietošanas transportlīdzekļu vadītāji ar savu rīcību neapdraud sabiedrības aizsargātās intereses. Tādēļ ir noteiktas vietas, kurās ir aizliegta koplietošanas elektroskrejriteņu novietošana, kā arī noteikts samazināts šo transportlīdzekļu pārvietošanās ātrums.

Saistošie noteikumi paredz tiesības Mārupes novada pašvaldības iestādēm uzlikt koplietošanas transportlīdzekļu operatoram par pienākumu izpildīt noteiktu darbību, piemēram, izmantojot attālinātās vadības un kontroles sistēmu, kontrolēt koplietošanas transportlīdzekļu pārvietošanās un novietošanas iespējas, kā arī nodrošināt tūlītēju šo transportlīdzekļu savākšanu, ja tie novietoti vietās, kur tas ir aizliegts.

Ērtākai koplietošanas elektroskrejriteņu lietošanai Mārupes novada pašvaldības oficiālajā tīmekļa vietnē ir norādītas arī ieteicamās šo transportlīdzekļu novietošanas vietas.

2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus

Saistošo noteikumu īstenošana neietekmēs pašvaldībai pieejamos resursus.

3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci (aktuālā situācija, prognozes tirgū un atbilstība brīvai un godīgai konkurencei)

Ar saistošajiem noteikumiem tiks panākts, ka Mārupes novada pašvaldības administratīvajā teritorijā koplietošanas transportlīdzekļu lietotāji tiks disciplinēti, tie varēs pārvietoties ar tādu maksimālo braukšanas ātrumu, ko pats lietotājs nevar uzstādīt, kā arī lietotājs būs spiests novietot koplietošanas transportlīdzekli tā, lai tas neapdraud citus ceļu satiksmes dalībniekus, kā arī sabiedrības intereses.

Saistošie noteikumi paredz jaunu regulējumu, kurš attiecināms uz komercdarbības veicējiem, proti, koplietošanas transportlīdzekļu operatoriem (īpašniekiem vai valdītājiem). Minētajām personām var rasties papildu finanšu slogs, piemēram, koplietošanas transportlīdzekļa attālinātās vadības un kontroles sistēmas ieviešanai. Tomēr, sabalansējot atsevišķu indivīdu un visas sabiedrības intereses, būtiskāka ir tieši ceļu satiksmes dalībnieku drošība. Regulējums neierobežo komercdarbību, tas attiecināms uz visiem attiecīgās sfēras komercdarbības veicējiem, tiem tiks radīti vienlīdzīgi pienākumi, tādējādi nav saskatāma ietekme uz konkurenci.

4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām gan attiecībā uz saimnieciskās darbības veicējiem, gan fiziskajām personām un nevalstiskā sektora organizācijām, gan budžeta finansētām institūcijām

Kompetentā iestāde, kas var sniegt informāciju par saistošo noteikumu izpildi vai piemērošanu, ir Mārupes novada pašvaldības policija, kuras kompetencē ir saistošo noteikumu izpildes kontrole, Mārupes novada pašvaldības Attīstības un plānošanas pārvalde, kuras kompetencē ir attiecīgu vietu un objektu apzināšana un kartes papildināšana.

Saistošo noteikumu piemērošanā ikviena persona var vērsties pie Mārupes novada pašvaldības policijas vai Mārupes novada pašvaldības Attīstības un plānošanas pārvaldes un ziņot par neatbilstību saistošo noteikumu prasībām.

Saistošo noteikumu tiesiskais regulējums paredz, ka koplietošanas elektroskrejriteņu operatoriem ir jānodrošina šo transportlīdzekļu droša izmantošana. Mārupes novada pašvaldības policija, saņemot informāciju par koplietošanas elektroskrejriteņu novietošanu aizliegtā vietā vai konstatējot, ka šiem transportlīdzekļiem nav ieviesta ātruma kontrole, izdod administratīvo aktu.

Ar šiem saistošajiem noteikumiem netiek paredzētas papildu administratīvo procedūru izmaksas.

5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem

Pašvaldību likuma 4. panta pirmās daļas 14. punktā noteikta pašvaldības autonomā funkcija piedalīties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā, tostarp izveidojot un finansējot pašvaldības policiju.

Ņemot vērā pašvaldības autonomo funkciju nodrošināšanas pienākumu, kā arī likumdevēja piešķirto pilnvarojumu, saistošo noteikumu ievērošanas kontrole ir uzdots Mārupes novada pašvaldības policijai. Tādējādi nav nepieciešama jaunu institūciju vai darba vietu izveide.

Administratīvā procesa likumā paredzētā piespiedu izpilde ir efektīva no sabiedrības interešu aizsardzības aspekta, tomēr tā prasa zināmus resursus no pašvaldības līdzekļiem. Proti, tiks patērēti cilvēkresursi saistošo noteikumu normu pārkāpumu konstatēšanai, administratīvā akta izdošanai, tā paziņošanas nodrošināšanai, izpildes kontrolei. Gadījumā, ja administratīvais akts netiks izpildīts, tiks patērēti cilvēkresursi administratīvā akta piespiedu izpildes, tajā skaitā piedziņas, nodrošināšanai. Kā arī paredzams finanšu līdzekļu izlietojums iespējamo piedziņu nodrošināšanai.

6. Izpildes nodrošināšana

Saistošo noteikumu izpildes kontroli nodrošina Mārupes novada pašvaldības policija.

7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana

Saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanai atbilstoši likumam un dotā pilnvarojuma ietvaram.

8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām, tostarp sabiedrības viedokļa noskaidrošanā gūtā informācija

Saistošo noteikumu izstrādes laikā tika vērtēta arī citu Eiropas valstu (piemēram, Vācijas) pieredze koplietošanas transportlīdzekļu (elektroskrejriteņu) iekļaušanai ceļu satiksmē, kas pēc iespējas ņemta vērā.

Saistošo noteikumu izstrādes laikā tika organizētas tikšanās ar mikromobilitātes transportlīdzekļu pakalpojumu sniedzējiem (operatoriem) un Mārupes novada pašvaldības institūcijām.

Saistošo noteikumu projekts tika nodots sabiedrības viedokļa noskaidrošanai, publicējot to no 2025. gada 13.februāra līdz 2025. gada 28.februārim.

Publicēšanas laikā par saistošo noteikumu projektu saņemti ___ viedokļi:

Mārupes novada pašvaldības
domes priekšsēdētājs

Andrejs Ence